

Hrhača vsak četrtak in velja
poštino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
16 Din, četrt leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravnništvo
»Slov. Gospodarja« v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopis
se ne vračajo. Upravnništvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprte reklamacije
so poštne proste. Čekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

48. številka.

Maribor, dne 2. decembra 1926.

60. letnik.

Volitve in stranke na Slovenskem.

Radičevci v pasti.

Ko se je izvedelo, da je notranji minister nesel kralja z podpis ukaz, s katerim se razpišejo volitve v pokrajinske skupščine, je Radič takoj hitel v Beograd in napovedal, da bo to preprečil. Kajti pri teh volitvah se bo pokazalo, kako je že njegova stranka med hrvaškimi narodom razpadla. Enako pa je prepričan, da bo izgubil vse v Sloveniji, posebno še v Prekmurju, kjer mu je shod v Murški Soboti pred 14 dnevi pokazal, da ga je narod, ki je dosedaj veroval njegovim političnim sleparijam, popolnoma zapustil. Voditelj, ki mora med svojimi zborovati v senci bajonetov, gre lahko v penzijo! Slovenski radičevci pa istočasno pišejo po svojem glasilu, da so oni te volitve dosegli. Torej so radičevci taki-le: so za in proti istočasno. Ker pa ne vedo, kaj bi, je sklep slovenskega naroda že izvršen: Slovenski radičevci naj nimajo mesta v pokrajinski skupščini!

Slovenski demokrati in volitve.

Tudi slovenski demokrati, ki jih naš narod pozna po »Domovini«, kakor ptiča po perju, so rekli, da so volitve — njihov vspeh. A kljub temu ne upajo med narod s svojo firmo. Že snujejo nove »gospodarske« stranke. Za te stranke zbirajo podpise uglednih mož, ki niso njihovi pristaši. S svojimi pravimi si ne upajo v javnost. Toda slovenski narod ve dobro, kako znajo demokrati »gospodariti«, treba je le pomisliti na Agromerkurja in na Slavensko banko, kar je stalo slovenski narod na stotine milijonov dinarjev. Ako bo kak slovenski demokrat začel govoriti le o »gospodarskih« strankah, mu povejte samo to-le: »Poznamo vaše gospodarstvo! Po kitajsko bi ga imenovali: Pink — pink — fuč!«

Druge stranke na Slovenskem

bodo za te volitve gotovo postavile svojo listo, torej bomo imeli precej škatljic, vendar te stranke ne pridejo v poštev, ker jih za te volitve ne bode podpiral Beograd in se ne bodo odpirale težke denarnice srbskih strank. Ravno pri takih volitvah se spozna, da mora Slovenec biti le v slovenski stranki, ne pa iskati si kotička pri srbskih in hrvaških strankah. Zato se pričakuje, da bodo te strančice pri teh volitvah izginile. Kajti naši Slovenci hočejo v svojih zadevah sami odločevati!

Volitve v oblastne zbornice.

Volitve so. Vršijo se dne 23. januarja 1927. Slovenija voli posebej za mariborsko in posebej za ljubljansko oblast. Mariborska oblast bo štela 63, ljubljanska 53 članov. Vsako okrajno glavarstvo voli zase. Tako volijo: Maribor mesto 3, Celje mesto 1, drugi okraj se razdelijo sledeče: Celje brez mesta 5, Ptuj 7, Šmarje 5, Slovenjgradec 3, Ma-

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

25

Ta zvijača huronskega poglavarja je zadela v živo. Delavari so dobro vedeli, da so se zamerili Francozom, ker se niso udeležili naskoka na fort Viljem-Henrik. Tudi bi ne bili radi videli, da bi bili z njimi v sovrastvu, kajti njih bivališče in gozdovi, v katerih so lovili, so bili na francoskih tleh. Zato je Delavar odgovoril v zadregi:

»Moji mladi možje so imeli hude sanje in niso hoteli stopiti na bojno stezo. Velikega belega poglavarja pa spoštujemo in ljubimo.«

»Ali bo to verjel, ako bo slišal, da v svojem taboru rede njegovega največjega sovražnika? Moj kanadski oče ni norec.«

»Kje je sovražnik? Kdo je sovražnik mojega velikega očeta?«

»Dolga puška.«

Strmenje Delavarov je kazalo, da so zvedeli šele zdaj, kdo je njih gost. Tiho so se posvetovali in poslali še po druge poglavarje. Tako se je novica bliskoma širila od ust do ust, da je nazadnje vrela in kipela po vsem taboru.

Posvetovanje odličnih Delavarov je bilo kratko, ker se je bila medtem raznesla vest, da se bo posvetoval ves rod.

Predno je preteklo pol ure, so bili zbrani vsi vaščani, z ženskami in otroki vred. Dalje kot navadno je trajala tišina, ki nastane pred vsakim indijanskim posvetovanjem, a nikjer ni bilo videti kaknega znamenja nepotrpežljivosti. Le včasih so se zborovalci ozrli proti koči, ki je bila trdneje in lepše zgrajena kot druge.

Slednjič se je oglasilo iz množice tiho mrmranje. Kočina vrata so se odprla. Ven so stopili trije možje ter se počasi bližali zborovalšču. Bili so trije starci, vsak izmed njih starejši kot katerikoli izmed zborovalcev. Srednjega izmed njih, opirajočega se na svoja spremljevalca, pa je tlačilo število let, ki jih doseže le malokdo. Njegova postava je bila svoje dni visoka in sloka kot jelka, zdaj pa jo je upogibala teža celega stoletja. S težavo se je ped za pedjo pomikal naprej. Njegova rdeča, nagubana koža se je čudno

ribor levi breg 5, Maribor desni breg 5, Gornjigrad 2, Kojnice 2, Ljutomer 3, Dolnja Lendava 4, Murska Sobota 5, Prevalje 3, medjimurska okrajna Prelog in Čakovec po 5. Okraj Krško voli 5, Brežice 3, Laško 3, vendar so člani teh okrajev pridruženi ljubljanski oblasti.

Izpopolnite volilne imenike!

Volitve v oblastvene odbore so razpisane. 14 dni po razpisu je še mogoče popraviti in izpopolniti volilne imenike. Volitve se vršijo po istih imenikih, kakor volitve v narodno skupščino. Pozivamo vse krajevne zaupnike Slovenske Ljudske Stranke, naj gredo takoj na delo! Prvi predpogoj za dober izid volitev so točni volilni imeniki. Ker smo ob koncu leta, je zlasti paziti na vse izpremembe v tekočem letu 1926.

Kdo ima volilno pravico?

Vsak, kdor je vpisan v volilni imenik. Zato naj krajevni zaupniki SLS poskrbijo za dvoje. Prvo je: Vsak naš somišljenik mora biti vpisan. Drugo je: Vsakega nasprotnika, ki nima volilne pravice, izreklamirati. Volilno pravico imajo vsi možki, ki so: 1. šest mesecev nastanjeni v občini, 2. ki so do dneva razpisa volitev dovršili 21. leto in 3. ki so naši državljani ali vsaj Slovani. Uradniki, duhovniki in vsi javni nameščenci se vpisujejo v volilne imenike one občine, v kateri stalno živijo brez ozira na to, kje prejemajo plače in ali je njih službovanje zvezano s potovanjem. Ti imajo volilno pravico, če so bili na dan razpisa volitev v občini, brez ozira na šestmesečno dobo. Fantje, ki so odslužili vojake, morajo biti vpisani takoj ko odslužijo svoj rok, v tisti občini, v kateri so bivali pred odhodom v vojaško službovanje.

Volilne pravice pa nimajo: 1. Oni, ki so obsojeni na temnico, dokler se ne vrnejo v pravice. 2. Oni, ki so obsojeni na izgubo državljanstva za čas, dokler traja ta kazen. 3. Oni, ki so v konkurzu. 4. Oni, ki so pod skrbstvom.

Kako vložimo reklamacije?

Ker je samo 14 dni mogoče vlagati reklamacije za vpis ali za izbris iz volilnega imenika, je treba takoj storiti vse potrebno, da noben naš somišljenik ni ob volilno pravico in da noben nasprotnik ne more po krivici voliti. Takoj naj gre naš zaupnik k občinskemu uradu in pregleda natančno volilni imenik.

Popravek volilnega imenika se zahteva pismeno ali ustmeno pri občinskem uradu. Zahteva je kolkov in taks prosta. Priložiti pa je treba pravnoveljavne listine kot dokaz za upravičenost zahtevanega popravka. Če hočete koga vpisati, morate priložiti dokaz: 1. da je izpolnil 21 let, 2. da je naš državljan ali Slovan, 3. potrdilo občinskega urada, da dotični biva že polnih šest mesecev v občini. Javni uradniki morajo mesto občinskega potrdila o bivanju priložiti izvorni ali overljeni prepis odloka, s katerim so bili imenovani na službovanje v dotično občino. Posebej opozarjamo, da je treba vložiti vsako reklamacijo posebej in za vsako priložiti vse dokaze! Pismeno reklamacijo mora podpisati kak volilec, ne pa n. pr.: Krajevni odbor SLS.

odbijala od dolgih, belih kodrov, ki so mu valovili preko ramen.

Oprava tega očaka je bila bogata in sijajna. Njegov plašč je bil sešit iz najlepše kozuhovine, ki pa je bila na več mestih brez dlak, da so bila na kožo naslikana njegova bojna junaštva. S prs so mu visele zlate in srebrne medalje, podarjene mu od krščanskih vladarjev. In rokah in nogah je nosil okrog členkov obroče od dragocene kovine, na glavi pa srebrni diadem, iz katerega so molela tri nojeva peresa. Njih lesketajoča se črnina se je jarko ločila od snežnobelih kodrov. Držaj njegovega tomahavka je bil vez pokrit s srebrnimi okraski, ročaj njegovega noža pa je bleščal čistega zlata.

Ko se je prikazal častitljivi starec, je šlo od ust do ust ime Tamenund. Magva je že večkrat slišal o modrosti in pravičnosti delavarskega starca. Pravilo so celo o njem, da je na skrivnem v zvezi z velikim duhom. Zato je stopil huronski poglavar iz množice, da bi od blizu gledal v obraz možu, ki ima odločevati o njegovi usodi.

Starec je imel oči zaprte, kakor bi ne hotel več gledati sloveske slavnosti in strasti. Barva njegovega obraza je bila še temnejša, kakor pri drugih Delavarih zaradi raznih umetnih podob, s katerimi je bilo tetovirano njegovo lice. Oprt na svoja častitljiva spremljevalca je šel mimo Hurona, ne da bi se zmenil zanj, potem pa je sredi svojega ljudstva sedel na vzvišen prostor, dostojanstveno kakor kak vladar.

Nastal je slovesen molk, potem pa so se dvignili najodličnejši poglavarji, stopili k očaku, ga prijeli drug za drugim za roke ter si jih položili na glavo, kakor bi ga prosili blagoslova. Mlajši vojščaki so morali biti zadovoljni, da so se smeli dotakniti njegove obleke. Ljudstvo pa je bilo srečno, da je dihalo z njim isti zrak.

Ko je bilo končano poklanjanje, so poglavarji zopet odšli na svoje prostore, eden izmed Tamenundovih spremljevalcev pa je nekaj pošepetal vojščakom. Ti so odšli v kočo, ki je ves čas vzbujala splošno pozornost, ter pripeljali pred sivolasega sodnika osebe, zaradi katerih se je vršilo slovesno zborovanje.

Spredaj je stala Kora, nežno oklepajoč se svoje sestre, za njima Heyward s klubovalnim obrazom, nekoliko v strani pa Sokol z mračnim čelom. Unkasa ni bilo med njimi.

Ako nima stranka rojstnega ali krstnega lista in je nabava otežkočena, oziroma onemogočena v pravem času, zadostuje tudi druga od pristojnega oblastva temeljem rojstnega lista izdana listina, kakor šolsko izpričevalo, poselska (delavska) knjižica ali vojaški dokument, iz katerega so razvidni rojstni podatki, ki so se morali brezdvomno ugotoviti pri izdaji take listine na podlagi krstne matice.

Namesto domovinskega lista zadostuje tudi poselska knjižica ali potrdilo pristojnega političnega oblastva, da je reklamirana oseba državljan SHS. Enako zadostuje za izkazilo glede rojstnih podatkov in državljanstva, ako se predloži opcijska listina ali izkazilo o vojaškem službovanju v kraljevini SHS. Da je volilec Slovan po plemenu in jeziku, zadostuje njegov pravilni potni list, vidiran od tukajšnjega političnega oblastva, v kolikor je iz njega razvidna ta okolnost, sicer pa potrdilo politične oblasti, policijskega ravnateljstva, okrajnega glavarstva.

Vsako zahtevo popravka volilnega imenika mora občinski urad rešiti v petih dneh. Proti rešitvi se je pritožiti na deželno ali okrajno sodišče.

Vse somišljenike nujno prosimo, naj bodo pazljivi zlasti v tistih občinah, kjer imajo opraviti z nasprotniki. V teh krajih naj zlasti pazijo, da gotovo izreklamirajo vse nasprotnike, ki nimajo po zakonu volilne pravice. Zahteva za izbris se vložijo, kakor za vpis. Treba je priložiti uradne listine, kakoršne so potrebne za vpis: Torej: 1. Če trdim, da kdo, ki je vpisan, ni dovolj star, moram priložiti uradno potrdilo župnega urada o njegovi mladoletnosti; 2. če trdim, da ni dotični naš državljan, moram priložiti potrdilo občinskega urada; 3. če trdim, da dotični še ne biva šest mesecev v občini, moram priložiti istotako dotično potrdilo občinskega urada; 4. če trdim da dotični iz katerega drugega razloga nima volilne pravice, moram priložiti potrdilo sodišča ali občinskega urada, da je v temnici, ali je obsojen na izgubo državljanstva, ali da je v konkurzu ali pod skrbstvom. Vsa ostala določila glede vpisa veljajo tudi za izbris. — Opozarjamo, da morajo dati vse oblasti brezplačno vse potrebne listine za reklamacije najkasneje v 24 urah.

Naše prvo delo za volitve.

Po teh navodilih, ki smo jih v zgornjem navedli, bodi naše prvo delo za volitve: Priprava in izpopolnitev volilnih imenikov je podlaga za vso poznejšo agitacijo. Za dober uspeh pri teh volitvah je potrebno, da to prvo delo s vso vnemo in natančnostjo izvršimo! Naj vidijo oni, ki računajo na to, da bi nas presenetili, da so se zaračunali. Pozivamo torej vse naše zaupnike širom domovine, naj še ta teden uredijo in izpopolnijo volilne imenike!

Za enkrat najbolj važna dela.

Zgodilo se je, kakor smo napovedovali že zadnjič, da so politični nasprotniki slovenskega naroda hoteli ga presenetiti z volitvami v oblastno skupščino. Pa se jim ni in se jim ne bo posrečilo. Za to bode že poskrbel »Slovenski

S pozorno radovednostjo je ljudstvo opazovalo ujetnike. Slednjič se je dvignil eden izmed starih poglavarjev ter vprašal v razumljivi angleščini:

»Kdo izmed vas je Dolga puška?«

Več minut trajajoč molk je sledil temu vprašanju. Heyward je z očmi švignil preko molčeče množice. Ko je spoznal Magvo, mu je bilo takoj vse jasno. Nič dobrega se ni nadejal. Večkrat je že slišal, da rdečkožeci kar nakratko obračunajo s svojimi ujetniki. Hotel pa je vse poizkusiti, da priskoči na pomoč zvestemu prijatelju, ki je njemu in njegovima spremljevalkama že tolikokrat pokazal svojo zvestobo. Zato je na ponovno vprašanje odgovoril odločno in ponosno:

»Dajte nam orožje in nas pustite oditi v gozdove. Tam bodo naša dejanja govorila za nas.«

»Ti si torej vojščak, ki je njegovo ime napolnilo naša ušesa?« je rekel poglavar. Živahno zanimanje se mu je bralo z obraza. »Zakaj si se priplazil v naš tabor?«

»Prišel sem, ker me je gnala sila. Iskal sem hrane, varstva in prijateljev.«

»To ni mogoče. Gozdovi so polni divjačin in vojščakova glava ne potrebuje strehe. Sicer pa Delavari niso prijatelji Angležev. Tvoj jezik je govoril, a tvoje sree je molčalo.«

Heyward je molčal, ker ni vedel, kaj bi odgovoril na ta tehtni ugovor. Zdaj pa je Sokol stopil naprej in rekel:

»Ako na vprašanje, kdo je Dolga puška, nisem odgovoril takoj, se to ni zgodilo zaradi tega, ker se bojim ali stramujem. Toda Mingi nimajo pravice, da so mi nadeli ime, ki zame ni niti častno niti pohvalno. Moji sorodniki so me zvali Natanaela, moji prijatelji Delavari, ki bivajo ob svoji reki, pa me zovejo Sokola in jaz sem ponosen na to.«

Doslej so vsi pazljivo gledali Dunkana, zdaj pa je njih pozornost lovet obrnil nase. Večkrat se je dogajalo, da stasi dva vojščaka lastila isto ime, ki je bilo med njimi na dobrem glasu. Zato se je stari poglavar obrnil k Magvi.

»Moj brat pravi«, je rekel, »da se je kača priplazila v moj tabor. Kdo je tisti?«

Huronec je pokazal loveca. Dunkana pa mu je hotel pomagati in je vzkliknil:

»Ali bo modri Delavar verjel volčjemu lajanju?«

Magvi so strele švigale iz oči, vendar se je premagat